

niss des Folgenden eingeschaltetes kurzes Zwischenspiel in einem Drama DAÇAR. 1, 18. Schol. zu ÇĀK. 76, 10. WILSON. Th. of the Hindus I, xxxviii. fg. (प्राकारि). — c) = चवरावनि H. an. = चवरावलि MBH. = चवराभूमि ÇABDAR. im ÇKDR. ein Platz, auf dem vier Wege zusammenkommen. — 3) n. Aloholz H. c. 129. H. an. MBH. — Vgl. प्राकर.

प्रकरणा (von 1. कर् mit प्र) 1) n. a) *Behandlung, Besprechung, Auseinandersetzung* (eines Gegenstandes); *Gelegenheit einer solchen Besprechung*; *ein eine solche Besprechung bildender Abschnitt, Hauptstück, Kapitel*; = वृत्तान्त AK. 3, 4, 44, 66. = प्रस्ताव H. 254. = विग्राम H. an. 4, 82. = ग्रन्थसंधि TBH. 3, 2, 25. = पाद (स तु एकार्यावच्छिन्नसूत्र-समूहः) DURGĀ. zu VOP. ÇKDR. VJUTP. 43. — KĪTJ. Çr. 1, 2, 3, 28, 29, 4, 1, 29, 43, 1, 14, 4, 12, 25, 11, 19. PĀR. GRHJ. 3, 11. LĪTJ. 9, 6, 21, 10, 2, 1, 6, 1, 17, 7. P. 1, 1, 36, VĀrt. 2. MBH. 3, 13650. अस्मिन्नेव प्रकरणे so v. a. in Bezug darauf, im Anschluss hieran, bei dieser Gelegenheit 12, 768. 13, 2466. ÇĀME. zu BRH. ĀR. UP. S. 14. 45. 67. zu KHĀND. UP. S. 7. KUMĀRILA bei MÜLLER, SL. 105. H. 255. KĪC. zu P. 8, 1, 67. Schol. zu P. 1, 3, 78. SĀH. D. 17, 11. 18, 10. 33, 21. Vedāntas. (Allah.) No. 4 (वेदान्तप्रकरणात्). 116. 131. Schol. zu KAP. 1, 48. Schol. bei WILSON, SĪMĀHJAK. S. 192. COLEBR. Misc. Ess. I, 262. अभिधर्मप्रकरणपादशास्त्र (vgl. गुणस्थानप्रकरण) HIOUEN-THSANG I, 119. KULL. zu M. 1, 5, 2, 131. fg. zur Erkl. von इति AK. 3, 4, 22, 7. न च प्रकरणं वेत्ति wohl und weiss nicht, wovon die Rede ist, KATHĀS. 6, 111. जगत्प्रकरणां विदम् wohl so v. a. dieses steht zu der Welt in Beziehung HARIV. 3982. प्रकरणात्सु Suçr. 1, 65, 16. प्रकरणाशम् nach Gattungen, — Arten, Klassenweise (Gegens. पृथक्तेन) NIR. 13, 12. — b) *Drama, ein best. Art Drama, in dem die Fabel vom Dichter erfunden ist*, H. 284. H. an. एतत्प्रकरणं वीरा ननृत्युडुनन्दनाः HARIV. 8697. मृच्छकटिकं नाम प्रकरणम् MĀKĀH. 1, 11. ÇĀK. 4, 12. MĀLATĪM. 2, 11. भवेत्प्रकरणे वृत्तं लौकिकं कविकल्पितम् SĀH. D. 511. उत्पाद्येनेतिवृत्तेन धीरशास्त्रप्रधानकम् । शेषं नाटकतुल्याङ्गं भवेत्प्रकरणं हि तत् ॥ PRATĀPAR. 24, a, 4. — Bei WILSON noch: *treating with respect; doing much or well*. — 2) f. ई *eine Art Drama*; auch प्रकरणीका SĀH. D. 205, 15. 16. — Vgl. प्राकरणीक.

प्रकरणापञ्चिका (प्र° + पञ्च) f. Titel eines philos. Tractats von ÇĀli-kanātha; daher auch ÇĀlikā genannt, HALL 195.

प्रकरणापाद (प्र° + पाद) m. Titel eines buddh. Werkes BURN. Intr. 448. WASSILJEV 107.

प्रकरणीका s. u. प्रकरण am Ende.

प्रकरिका f. = प्रकरो. आख्यायिनी प्रकरिका कार्यं निर्वहकृत्फलं PRATĀPAR. 21, a, 1.

प्रकर्तिर (von 3. कर् mit प्र) nom. ag. der welcher bestreut (viell. so v. a. würzt) VS. 30, 12.

प्रकर्तर (von 1. कर् mit प्र) nom. ag. Bewirker, Veranlasser: कलकानाम् MBH. 9, 3054.

प्रकर्तव्य (wie eben) adj. 1) zu bereiten: (पायसम्) आत्मार्थं न प्रकर्तव्यं देवार्थं तु प्रकल्पयेत् MBH. 13, 4995. — 2) an den Tag zu legen, zu hegen: तत्र शङ्का प्रकर्तव्या Spr. 66. — 3) anzustellen: स्वजातिगुणसंपन्नाः स्वेषु कर्मसु संस्थिताः । प्रकर्तव्या क्षमात्यास्तु MBH. 12, 4833.

प्रकर्ष (von 1. कर्ष mit प्र) m. Vorzüglichkeit, ein aussergewöhnlicher

Zustand, ein hoher Grad; = काष्ठा HALĀJ. 3, 51. = त्रिगीषा H. an. 3, 735. MBH. sh. 36. सर्वास्त्रेषु परं वीरः प्रकर्षमगमद्वली eine ausserordentliche Fertigkeit MBH. 1, 6076. KATHĀS. 25, 120. वैरं तवायं हि निजः प्रकर्षः 32, 193. सौन्दर्यमस्थिर्यकृतप्रकर्षम् RĪGĀ-TAR. 5, 381. आयुः° langes Leben MBH. 13, 2933. काल° lange Zeit Suçr. 1, 30, 17. 270, 6. 278, 17. 324, 15. अघ° grosse Entfernung R. GORR. 2, 82, 39. चप° Uebermenge Suçr. 1, 287, 14. BRĀHĀP. 156. वपुः° die Schönheit des Körpers RAGH. 3, 34. 52. वर्ण° KUMĀRAS. 3, 28. प्रणय° ausserordentliche Annäherung KATHĀS. 17, 170. तपः° 24, 206. मति° HIT. 121, 2. धीर्यार्थि° RĪGĀ-TAR. 5, 311. गुण° ausserordentliche Vorzüge MĀKĀH. 66, 10. Spr. 972. द्रव्य° P. 5, 4, 11. 3, 55, VĀrt. 1. साधन° 3. रजःपुञ्ज° ausserordentliche —, grosse Menge Spr. 1730. तिप्रप्रकर्षार्थं zur Erkl. von तेषिष्ठ AK. 3, 2, 3, 61. ग्राह्यः फलप्रकर्षः vorwiegend aus Früchten bestehend Suçr. 2, 51, 18. शक्ति° ausserordentliche Macht besitzend Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 12, Çl. 49. प्रकर्ष eine Bed. von इति AK. 3, 4, 22, 7. प्रकर्षात् in hohem Grade, stark, ordentlich MĀKĀH. 173, 24. प्रकर्षेण dass. VOP. 26, 212. Schol. zu ÇĀK. 14. Am Anf. eines Comp. ohne Casuszeichen: °विवक्षा SIDDH. K. zu P. 1, 4, 36. अप्रकर्षकाष्टापन्न Schol. zu KAP. 1, 63. पतत्प्रकर्ष adj. wobei der Vorrang fällt so v. a. gestört ist, in der Rhet. Bez. einer unlogischen Aufeinanderfolge: पतत्प्रकर्षं तत्प्राहुः प्रकर्षो यत्र विस्मयः PRATĀPAR. 64, b, 9. Beispiel: धावन्मृगेषु संश्राम्यत्करिष्यत्तरन्तुषु । विन्द्यारण्येषु तिष्ठामः नु-यद्भुक्तुर्पङ्क्तिषु ॥ dazu wird bemerkt: संश्राम्यत्करिष्यत्तरन्तुषु धावन्मृगेष्विति वक्तव्ये न तथाकामिति पतत्प्रकर्षता. — Vgl. प्राकर्षिक.

प्रकर्षक (wie eben) nom. ag. Fortzieher, Beunruhiger, Bein. des Liebesgottes H. c. 77.

प्रकर्षण (wie eben) 1) nom. ag. Fortzieher, Beunruhiger MBH. 8, 1971. — 2) n. a) das Fortziehen MBH. 1, 7109. 2, 915. 4, 356. — b) das Vorschieben: कृन्वोः RV. PRĀT. 14, 3. — c) Ausdehnung, lange Dauer: (वनस्पतिः) प्राप्य कालप्रकर्षणम् so v. a. nachdem er lange Zeit gelebt hat Suçr. 1, 270, 4. — d) das Erzielen eines Gewinns durch den Gebrauch eines Pfandes, der die Zinsen des Darlehns übersteigt, WILSON; vgl. प्रकर्षित. — e) wohl Zügel (vgl. प्रयुक्त): अश्वानाम् MBH. 7, 6446.

प्रकर्षणीय (wie eben) adj. fortzuziehen, längs dem Erdboden fortzubewegen Schol. zu KĪTJ. Çr. 24, 3, 27.

प्रकर्षवत् (von प्रकर्ष) adj. vorzüglich KULL. zu M. 2, 137. ज्ञानभावना° (das suff. gehört zum ganzen comp.) ÇĀME. zu BRH. ĀR. UP. S. 130.

प्रकर्षित n. ein aus einem Pfande gewonnener Gewinn, der die Zinsen des Darlehns übersteigt, WILSON. — Vgl. प्रकर्षण.

प्रकर्षिन् (von प्रकर्ष) adj. viell. vorzüglich, ausgezeichnet HARIV. 6404. अन्नापीड° heftige Schmerzen in den Gedärmen habend MBH. 6, 2524.

प्रकलविद् m. so v. a. बणिज् nach NIR. 6, 6 (die kleinsten Theilchen kennend d. i. berechnend DURGĀ). इर्मित्रासौ प्रकलविन्मिमाणा ब्रुह्विन्मिन् भोजना मुदासै RV. 7, 18, 15. Nach SĪJ. so v. a. अज्ञानतः, also wohl minime noscens.

प्रकला (1. प्र + कला) f. Theil eines Theils, der allerkleinste Theil NIR. 6, 6.

प्रकल्पना (vom caus. von कल्प mit प्र) f. Festsetzung, Bestimmung: अनेन विधियोगेन कर्तव्यांशप्रकल्पना M. 8, 211.